

Legal Alert

Zniesienie zasady walutowości

Styczeń 2009

W dniu 23 października 2008 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo dewizowe („Ustawa”). Ustawa została ogłoszona w Dzienniku Ustaw Nr 228 poz. 1506. w dniu 24 grudnia 2008 r., a weszła w życie w dniu 24 stycznia 2009 r.

Cel Ustawy: zapewnienie podmiotom krajowym swobody w zakresie zaciągania oraz wykonywania zobowiązań w walutach obcych.

Najważniejsze zmiany

• Zniesienie zasady walutowości

Zasada walutowości polega na tym, że wszelkie zobowiązania pieniężne w Polsce (poza pewnymi wyjątkami zawartymi przede wszystkim w ustawie Prawo dewizowe), mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim.

Ustawa znosi powyższy obowiązek, a tym samym zasada walutowości przestaje obowiązywać.

Co to oznacza w praktyce?

- Ustawa wprowadza możliwość określenia wysokości świadczenia w walucie obcej, co od dnia jej wejścia w życie stanowi zasadę, a nie wyjątek od zasady walutowości. Do tej pory strony umów określały wysokość należnych świadczeń w różny sposób, np. poprzez wskazanie, że stanowi ona równowartość w złotych pewnej kwoty określonej w innej walucie. Obecnie nie jest to konieczne, gdyż świadczenie można po prostu wyrazić w walucie obcej.
- Ustawa reguluje ponadto sposób zapłaty. Strona, zobowiązana do zapłaty kwoty, która została wyrażona w walucie obcej, może dokonać zapłaty w złotych. Są jednak pewne wyjątki od powyższej zasady. Mianowicie zapłata będzie musiała nastąpić w walucie obcej, jeżeli strony tak zastrzegły w umowie lub tak wynika z przepisów prawa albo z orzeczenia sądowego. Ustawa nie przewiduje natomiast sytuacji przeciwnej, tj. możliwości spełnienia w walucie obcej świadczenia, które było wyrażone w walucie polskiej.

Ustawa wprowadza zatem swobodę w zakresie wyboru waluty, w jakiej strony umowy mogą określić wysokość świadczenia. Wprowadzenie jej jest o tyle ważne, że naruszenie zasady walutowości skutkowało dotąd nieważnością dokonanej czynności prawnej.

• Określenie właściwego kursu wymiany waluty, w której ma być spełnione świadczenie

Jeżeli wysokość świadczenia została określona w walucie obcej, ale jedna ze stron umowy zamierza spełnić je w walucie polskiej, może powstać problem z określeniem właściwego kursu wymiany walut, według którego powinno zostać dokonane przeliczenie.

Ustawa przewiduje w takim wypadku, że jeżeli strony umowy nie określą właściwego kursu walut, stosuje się kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna stanowi inaczej.

Ustawa przewiduje jeszcze jedną sytuację, w której świadczenie może zostać spełnione w złotych, pomimo że zostało określone w walucie obcej, przy czym podmiotem uprawnionym do żądania zapłaty w złotych jest wierzyciel, którego dłużnik spóźnia się z zapłatą. W takim wypadku wierzyciel powinien dokonać przeliczenia należnej kwoty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest faktycznie dokonana, a nie z dnia, w którym świadczenie stało się wymagalne.

Co to oznacza w praktyce?

- Określenie właściwego kursu walut w Ustawie pozwala na uniknięcie wątpliwości związanych z przeliczaniem świadczeń wyrażonych w walutach obcych na złótówki.
- Uprawnienie wierzyciela do żądania od pozostającego w zwłoce dłużnika zapłaty w złotych, w niektórych przypadkach, pozwala uniknąć strat związanych z wahaniami kursów walut. Ma to miejsce zwłaszcza, gdy dłużnik posiadający walutę, w której określono świadczenie, celowo zwleka z dokonaniem zapłaty, czekając na korzystniejszy dla niego kurs w porównaniu z przeliczeniem dokonanym w dniu wymagalności.

• Uchylenie art. 9 ust. 15 ustawy Prawo dewizowe

Przed wejściem w życie Ustawy zasadą było, że zawieranie umów oraz dokonywanie innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych, a także dokonywanie w kraju takich rozliczeń, podlegało ograniczeniom i wymagało uzyskania zezwolenia dewizowego. Ponieważ zezwolenia dewizowe wydawane są dla każdej transakcji indywidualnie, podmioty często w nich uczestniczące każdorazowo zobowiązane były do występowania o takie zezwolenie.

Ustawa, uchylając art. 9 ust. 15 ustawy Prawo dewizowe, znacząco ułatwia dokonywanie transakcji z wykorzystaniem walut obcych.

Co to oznacza w praktyce?

- Wejście Ustawy w życie skutkuje zniesieniem obowiązku uzyskiwania zezwolenia dewizowego przez podmioty uczestniczące w zawieraniu umów oraz dokonywaniu innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych, a także dokonujących w kraju takich rozliczeń.
- Zmiana ma znaczenie w szczególności dla osób prowadzących działalność gospodarczą, które właśnie w zakresie tej działalności dokonują rozliczeń w walutach obcych. Często dokonywanie rozliczeń w walutach obcych jest znacznie korzystniejsze dla przedsiębiorców, gdyż pozwala ograniczyć ryzyko kursowe występujące np. w eksporcie.

Podmioty zainteresowane zniesieniem zasady walutowości i przewidywane korzyści

Zmiany powyższe oddziałują na wszelkie podmioty dokonujące wyboru waluty w stosunkach prawnych. Przede wszystkim ułatwiają zawieranie umów lub dokonywanie innych czynności prawnych z wykorzystaniem walut obcych. Ma to duże znaczenie w szczególności dla przedsiębiorców, którzy w ramach obrotu gospodarczego uzyskują wpływy w walutach obcych lub są zainteresowani pozyskiwaniem tych walut. Swoboda wprowadzona Ustawą pozwoli obniżyć koszty transakcyjne związane z wymianą walut obcych, a także uniknąć ryzyka kursowego i ocenić opłacalność inwestycji.

Kontakt:

Sławomira Wronek

slawomira.wronek@wierzbowski.pl
+48 22 50 50 767

